GAZETA KRAKOWSKA

Nro 9.

z KRAKOWA DNIA 1 LUTEGO 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na 23ciem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 7 Stycznia 1824 roku.

Reprezentant X. Dzianott przymawiaiąc się do odczytaney na poprzedniey Sessyi Seymowey odpowiedzi Senatu odsyłaiącey Zgromadzenie XX. Dominikanów do cierpliwości w żądaney satysfakcyi prowizyi od Summy kachał Starozakonnych obciążaiącey oznaymił: iż Zgromadzenie to przyczyniaiąc się znacznie do ugruntowania Zasad Religii i moralności w Mieszkańcach kraiu godne iest opieki rządu Konstytucyą dla wszystkich Instytutow zapewnioney — i gdy Zgromadzenie to potrzebuie kosztów na naglącą swych Gmachów reparacyą uczynił wniosek ażeby na przypadek niemożności płacenia podatków Rząd podobneyże na swą stronę użył cierpliwości.

Reprezentant Assessor Seymu Florkiewicz Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey wprowadzaiąc pod decyzyią Izby Prawodawczey Proiekt do Uchwały umarzaiącey kwotę Złp. 583 gr. 15 Podatku dymowego z domu pod Nrem 652, z powodu, iż Pan Augustyn Karwacki Właściciel tegoż, nieprzyiaznemi okolicznościami i klęskami dotkniony, postawiony został w niemożności zaspokoienia zalegaiącego na tymże domie od roku 1816 do roku 1822/23 rzeczonego podatku, oznaymił opinią Kommissyi Skarbowey za przyięciem proiektu z uwagą aby od terminu aliewiacyią zakreślonego podatek bez zwłoki w terminach oznaczonych był opłacanym.

Izba Prawodawcza proiekt powyższy stosownie do opinii Skarbowey iednomyślnie przyiąwszy, Senatowi przesłać postanowiła.

W dalszym porządku działań Seymu Reprezentant Assessor Seymu Florkiewicz Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey, z uwagi teyże Kommissyi przedstawił Zgromadzeniu Reprezentantow Tytułami proiekt do budżetu wydatków funduszu ogólnego kraiu Rzeczypospolitey Krakowskiey na rok etatowy 1824/25.

w TYTULE Iwszym obeymuiącym *Pensye Senatu Rządzącego z Wydziałami, emeryturą i kosztami kancellaryi Wóytów*

Mieyskich i Okręgowych, gdy względnie proiektu Senatu zaproponowała Kommissyia Skarbowa zmianę niektórych pozycyi, a w szczególe

Co do pozycyi 55 stanowiącey pensyią Złp. 3000 dla Fizyka Mieyskiego z obowiązkiem dozorowania Szpitalów, gdy Kommissyia Skarbowa proponowała zostawienie Fizyka przy pensyi Złp. 2000 przez przeszłą Reprezentacyią uchwaloney.

Reprezentant Kryspin Hrabia Zeleński żądał powodów dla iakich Komissyia Skarbowa nieprzychyliła się do proiektowaney przez Senat ilości teyże pensyi.

Reprezentant Florkiewicz Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey oświadczył, iż pierwszy budżet przez Kommissyią Organizacyyną postanowiony oznaczył dla Fizyka Mieyskiego pensyią Złp. 1800, a następne Reprezentacyie podwyższyły tę do Złp. 2000. Kommissyia Skarbowa pozostała przy ilości przez przeszłe Reprezentacyie uchwaloney, iako iuż powiększaiącey pensyią względnie pierwiastkowego budżetu.

Marszałek Seymu oznaymił, iż Senat w proiektowanem podwyższeniu pensyi Fizyka Mieyskiego miał na względzie wynagrodzenie troskliwości z iaką nowo mianowany Fizyk Doktór Jakubowski zaiął się w uporządkowaniu Szpitalow.

Reprezentant Czerniński dzieląc przekonanie o pracy z iaką Fizyk P. Jakubowski stara się odpowiedzieć swemu powołaniu, żądał ażeby podług proiektu Senatu pozostał przy pensyi 3000 Złp.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey obiaśnił powody opinii Kommissyi Skarbowey przez zostawienie dotychczasowey pensyi Fizyka z tey uwagi, że dawnieyszy Fizyk miał tę pensyią, a tak nowo wstępuiący na tę posadę winien wprzód położyć zasługi, zwłaszcza że i tak przybył dla Skarbu ciężar z Emerytury dawnemu Fizykowi oznaczoney.

Marszałek Seymu tłómaczył, że dawny Fizyk P. Cenner oprocz pensyi Fizyka pobierał także i emeryturę, a tak z tego powodu Senat nieproiektował wówczas podwyższenia pensyi Fizyka.

Reprezentant Librowski odezwał się, że lat kilkadziesiąt zasług byłego Fizyka dawały mu prawo do wyższey pensyi, nowy zaś winien się wprzód zasłużyć.

Reprezentant Czerniński na poparcie należności względów teraźnieyszemu Fizykowi P. Jakubowskiemu odwołał się do Listy chorych w Szpitalu pomocy doznaiących, w ktorey znaczną ilość uleczonych gorliwosci i talentom onegoż przyznawał.

Reprezentant Nowicki dla skróconego czasu Obrad Seymowych niemożność rozbioru szczegółowego znayduiąc, żądał kreskowania na pozycyą podwyższenia pensyi P. Jakubowskiemu.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey przedstawił, iż podług Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne Jzba Prawodawcza ma tylko moc Tytułami stanowić Budżet, a tak kreskowanie na szczególną pozycyą niemoże mieć mieysca.

Marszałek Seymu formę decyzyi Budżetu oddał woli Jzby Prawodawczey, i gdy Kommissya Skarbowa zaufaniem za-

szczycona ma tylko prawo opinii, izbie Prawodawczey zostawić moc stanowienia o każdym szczególe.

Reprezentant Florkiewicz zwracał uwagę Reprezentacyi na pomnażaiące się corocznie ciężary z podwyższenia pensyi, i nastręczał oszczędność grosza publicznego, ażeby niezostawić konieczności w czasach krytycznych pomnożenia podatkow, zwłaszcza że iak raz weydzie na budżet jaki nowy wydatek zachodzi trudność usunięcia, i przez to kilka kroć sto tysięcy nowych wydatkow od pierwiastkowego budżetu obciążyły iuż Narod.

Reprezentant X. Sołtyk zastanawiaiąc się nad attrybucyiami Kommissyi Skarbowey, z Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne wypływaiącemi, utrzymywał, iż ta niemoże ścieśniać władzy Reprezentacyi w stanowieniu wydatków, iakie potrzebnemi uzna, przyznawał teyże obowiązek rozpoznawania rachunków.

Reprezentant Lipczyński Członek Kommissyi Skarbowey dowodził służącą Kommissyi Skarbowey władzę stanowczey opinii nad szafunkiem grosza publicznego, bez wyłączenia i prawa rozpoznawania rachunkow funduszu ogolnego.

Gdy za oznaczeniem pensyi Fizykowi Mieyskiemu niebyło iednomyślności, Marszałek Seymu poddał decyzyi sekretnemi kreskami, i gdy za proiektem Senatu okazało się głosów 22, przeciwko 11, za opiniią Kommissyi Skarbowey, Marszałek Seymu ogłosił uchwałę Izby w postanowieniu pensyi Fizykowi Mieyskiemu Złp. 3000 podług proiektu Senatu.

Co do dalszych zmian pozycyi budżetu przez Senat proiektowanego, gdy co do Rządzcy ekonomicznego w Czernichowie w pozycyi 84 Kommissyia Skarbowa proponowała zmnieyszenie pensyi do Złp. 1000.

Reprezentant Kadłubowski przymawiaiąc się za zostawieniem pensyi Złp. 1500 podług proiektu Senatu wyraził, iż posada ta gdy Kommissyia Włościańska kończy swe dzieło w krótce ustanie.

Reprezentant Florkiewicz Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey wyraził: iż dla pokrycia pensyi Wdowiey po byłym Rządcy Ekonomicznym Kommissyia Skarbowa odięła powyższą kwotę Złpol: 500.

Reprezentant X. Dubiecki nie będąc za zmnieyszeniem pensyi Rządcy Ekonomicznemu żądał kreskowania do ustanowienia Uchwały Reprezentacyi.

Reprezentant Lipczyński Członek Kommissyi Skarbowey tłómacząc odięcie Złp. 500 z pensyi Rządcy Ekonomicznego w Czernichowie oświadczył, iż ten nie iest potrzebnym, gdyż obowiązki iego odbierania osepow, czynszów i brzegowego w innych wsiach bez Rządcy oddzielnego są należycie realizowane, a brzegowe przykładem innych włości przez wydzierżawienie, może zapewnić dochód bez obciążenia Skarbu wydatkiem na Officyalistę.

Reprezentant Kadłubowski do skończenia Urządzeń włości przez Kommissyią włościańską dowodził potrzebę Rządcy Ekonomicznego w Czernichowie.

Reprezentant Lipczyński powoływał czasy, gdy w tych dobrach niebyło Rządzey.

Marszałek Seymu poddał przeto decyzyi Izby pozycyią powyższą sekretnemi kreskami i gdy za opiniią Kom-

missyi Skarbowey okazało się głosów 18, przeciwko 14 za proiektem Senatu.

Marszałek Seymu z większości ogłosił pensyią Rządzcy Ekonomicznego Złp. 1000.

Względnie pozycyi 69 pensyi Kassyera kassy Głowney,

Reprezentant X. Sołtyk żądał obiaśnienia dla iakich przyczyn Kommissya Skarbowa nieprzyięła podwyższenia przez Senat proiektowanego do Złp. 3800.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey tłomaczył, iż Kassyer główny miał poprzednio pensyą tylko Złp. 3000 i tę Reprezentancya do Złp. 3500 podniosła, a tak Kommissya Skarbowa zostawiła Kassyera przy podwyższoney pensyi, ile że oddzielnie pobiera z kassy Kommitetu Starozakonnych Złp. 1000.

Marszałek Seymu popieraiąc proiektowaną przez Senat pensyą dla Kassyera Głównego oznaymił, iż uzdatnienie i gorliwość P. Kubeckiego ten urząd piastuiącego nadaie mu sprawiedliwy tytuł do wynagrodzenia, ile że z Urzędem tym znaczna połączona iest odpowiedzialność i ciężar kaucyi, a nadewszystko, że każdy z Reprezentantów iako wnoszący podatki w ręce tego Kassyera, dzieli przekonanie o słuszności względów dla Niego, gdy swem postępowaniem stara się ugruntować swą pracowitość i gotowość zadosyć uczynienia każdemu Obywatelowi.

Izba Prawodawcza przychyliła się przeto iednomyślnie za podwyższeniem pensyi P. Kubeckiemu Kassyerowi Głównemu do Złpolskich 3800.

Reprezentant Leszczyński przymowił się za ułatwieniem extabulacyi kaucyi, którą za przeszłym Kassyerem zapisał.

Marszałek Seymu oświadczył, iż ogrom rachunków potrzebuiących poprzedniego przekonania o zadosyć uczynieniu przez Kassyera stawiły przeszkodę żądaney extabulacyi, lecz rozpoznanie tego przedmiotu iest iuż bliskiem końca.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey wyraził, iż rachunki byłego Kassyera nastręczaią łatwość do przyśpieszenia wniesioney przez Reprezentanta Leszczyńskiego extabulacyi kaucyi.

W tym porządku Tytuł I. Budżetu wydatkow rozpoznany, gdy w innych pozycyach przyięty został iednomyślnie podług opinii Kommissyi Skarbowey Marszałek przeto ogłosił ogólną Summę wydatków w tym Tytule Złp. 3 9,129.

Względnie tego Tytułu umieściła Kommissya Skarbowa uwagę ażeby Rząd zatrudnił się wysyłaniem Akuszerek z Dominiiów znacznieyszych na naukę do Uniwersytetu, gdyż przez niedostatek Akuszerek zdatnych Wsie pozbawione są tey pomocy i na niebezpieczeństwo wystawione.

TYTUŁ IIgi

na potrzeby Kancellaryine i opał Senatu

podług opinii Kommissyi Skarbowey postanowiono iednomyślnie Złpolskich 15,339, a to z uwagi przez Kommissyą Skarbową domieszczoney tanności artykułów Kancellaryinych i połączenia Wydziałów.

Marszałek Seymu oznaymił, iż dyrekcya wydatków tego Tytułu pozostaiąc w rękach Sekretarza Jeneralnego Senatu, z charakteru i gorliwości Onegoż ma ugruntowane zapewnienie oszczędności,

trudne iednak pozostanie pokrycie wydatków zmnieyszoną ilością i postawi Senat w potrzebie użycia innych funduszów.

Reprezentant Czerniński z oznaki wynagrodzenia Sekretarza Jeneralnego Senatu w teraźnieyszym Seymie postanowionego znaydował tym mocnieyszy powód do oszczędzenia wydatków na Kancellarye Senatu przez tanie kupno materyałów.

TYTUŁ III.

na Sądownictwo

podług proiektu Senatu opinią Kommissyi Skarbowey popartego przyięty iednomyślnie Złpolskich 140.200.

Reprezentant Czerniński chciał domieszczenia w Budżecie wynagrodzenia Sędziow Pokoiu przez wyrażenie w uwagach wdzięczności dla tychże iako posłudze publiczney darmo poświęcaiących się.

Reprezentant Florkiewicz Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey i Marszałek Seymu oznaymili, iż Mieszkańcy Kraiu czuią z serca należną wdzięczność Sędziom Pokoiu wzniosłemu powołaniu z pożytkiem dla Kraiu iak i każdego w szczególe Mieszkańca odpowiadaiącym.

(Dalszy ciąg w następuiącym Nrze.)

Leon Chwalibogowski
Sekretarz Seymowy.

Z Paryża d. 13 Stycznia.

Wyszło tu następuiące ważne rozporządzenie Królewskie: Ludwik, &c. &c. Kazaliśmy przedstawić sobie list pasterski naszego Kuzyna, Kardynała Arcybiskupa Tuluzy, ktory pod d. 15 Października 1823 w temże mieście u Augustyna Manavit iest drukowany. Zastanowiwszy się, że iakkolwiek należy do Biskupów naszego Królestwa prosić nas o ulepszenia i zmiany, iakie dla dobra Religii uznaią za potrzebne, nie maią iednak prawa ogłaszać ich przez listy pasterskie, które rozciągać się tylko powinny do ich dyiecezyy w obowiązkach religiynych. Aże Kuzyn nasz Kardynał Arcybiskup Tuluzy w formie listu pasterskiego ogłosił propozycyie, sprzeciwiaiące się prawu publicznemu, ustawom państwa, iako też prerogatywom i niepodległości Korony naszey; przeto po zdaniu nam sprawy przez naszego Wielkiego Pieczętarza i po wysłuchaniu naszey Rady Stanu, postanowiliśmy co następuie: Art. 1. Gdy w drukowanym przez naszego Kuzyna Kardynała Arcybiskupa Tuluzy liście pasterskim znayduie się nadużycie władzy duchowney, przeto iest i zostaie rzeczony list pasterski przytłumionym. Art. 2. Wykonanie i umieszczenie w dzienniku praw ninieyszego rozporządzenia polecamy naszemu Wielkiemu Pieczętarzowi (Peyronnet) i naszemu Ministrowi spraw wewnętrznych (Corbiere) ile którego się tycze. — D. 10 Stycznia 1824. (Tu następuią podpisy.)

Margr. Alfiery de Sostegno oddał Xciu Angouleme w imieniu Króla Sardyńskiego znaki naywyższego w tem królestwie orderu Annonciada.

Sławny Wędrownik Cailleau na wschodzie, mianowany został za wstawieniem się Ministra Chateaubriand (który sam dawniey odbył podróż na wschód) członkiem legii honorowey.

PP. Köchlin, Lafayette i d' Argenson (P. Bignon) nie ma obecnego w Paryżu) słuchanemi byli w Sądzie d. 10

b. m. względem pisanego listu do obieraczów z powodu usunięcia z izby Deputowanych P. Manuela.

Nowa ulica, która tu od ulicy Rivoli założoną zostanie, nosić będzie nazwisko Trocadero.

Czytamy w pismach Amerykańskich (wyraża Dziennik Sporów) iż Anglija proponować miała Ziednoczonem Stanom, iż ieżeliby lądowe Mocarstwa powstały przeciw niepodległości osad, wspólnie z nią ich usiłowania odpierała. Nie iesteśmy do taiemnic gabinetowych przypuszczonemi, a zatem wiedzieć nie możemy, iak daleko ta wiadomość iest prawdziwą lub zmyśloną; ale to wiemy, iż do woyny przynaymniey dwoch woiuiących stron potrzeba. A że widziemy, iż na lądzie zupełna panuie spokoyność i nikt o woynie nie myśli, przeto Ziednoczone Stany, ieżeli chcą zrobić sobie rozrywkę opłacać swoie flotty, mogą kazać im w tryumfie krążyć po morzach lecz nigdzie nie natrafią iak tylko na przyiaciół.

Były Hiszpański Minister San Miguel oczekiwany był d. 4 b. m. w Baionie.

Dziennik Handlowy pod d. 9 zawiera następuiącą wiadomość: Rząd kantonu Berneńskiego, który dotąd Sól prowadził z Francyi, zawarł z Rządem Wirtembergskiem pięcioletni kontrakt na dostawę rocznie 8000 beczek Soli.

— D. 17. —

Dway gońcy Angielski i Piemontski przybyli tu d. 14 z doniesieniem o śmierci Króla Sardyńskiego Wiktora Emanuela. Z powodu tego doniesienia Xże Carignan nie mogł znaydować się na uczcie, którą ieden z ienerałów należących do woyny w Hiszpanii dał dla niego. Król Wiktor Emanuel urodził się w r. 1759 i aż do r. 1802 był Xciem Aosty, w którym czasie brat iego Król Karol Emanuel, ustąpił mu korony. Wiktor Emanuel posiadał miłość ludu swoiego aż do wybuchnienia buntu w Piemoncie; na ów czas nie chcąc na żądania buntowników zezwolić, złożył koronę i ustąpił Królewskich praw swoich bratu swemu, teraz panuiącemu Karolowi Felixowi. — W chwili odiazdu rzekł ten Monarcha do otaczaiących go z tego powodu zasmuconych: ubolewam, iż niemogłem uszczęśliwić ludu, który kochałem — Miał on dwie siostry, obie małżonki braci Króla Francuzkiego i iedna z nich była matką Xcia Angouleme. Zostawił 4 córki, z których druga zaślubioną iest z Następcą Xięztwa Łukieskiego, Jnfantem Ludwikiem Burbon.

Po ukończoney woynie Hiszpańskiey oddziały morskiey naszey siły, które krążyły pod brzegami Katalonii, Walencyi i Murcyi lub tamteysze porty zamykały, tudzież stoiąca pod Balearskiemi wyspami eskadra powróciły do Tulonu, gdzie niektóre z tych okrętów iuż rozbroione zostały. Nadto wstrzymane zostały dalsze uzbraiania, co dostatecznie okazuie fałsz wieści, iakoby znaczny oddział Tulońskiey flotty przeznaczony był do udania się do Kadyxu, i ztamtąd łącznie z Hiszpańską eskadrą popłynienia do południowey Ameryki. Tak w Marsellii, iako też w Tulonie nie wiedziano nic o takowych rozporządzeniach. Mowiono tylko, iż kilka woiennych okrętów Francuzkich posłane będzie do Lewantu, częścią dla zluzowania nie-

których okrętów, częścią, ieżeli okoliczności tego wymagaią, dla zmocnienia naszey eskadry. — W Marselii zwrócona szczególniey była uwaga na poruszenia Angielskiey flotty na morzu środziemnem, która zmocnioną bydź miała stojącemi przed Gibraltarem okrętami. Zdaie się iednak, iż gabinet Angielski niema innego w tem zamiaru iak żądania od Tunetańskiego rządu zadosyć uczynienia za pewne obelgi.

Jenerał Guilleminot przeznaczony na Posła naszego przy wysokiey Porcie odpłynie w krotce z Tulonu do Stambułu.

Mówią, iż przybył tu gabinetowy Hiszpański goniec z wyrażeniem życzenia, aby sprzymierzone Mocarstwa podiąć się zechciały pośrednictwa między Hiszpaniią i iey osadami.

W Lionie utworzyło się towarzystwo, które podeymuie się całe miasto opatrzyć w wodę za pomocą parowych machin.

W Królewskiey fabryce porcelany w Sewres robiony iest teraz serwis dla Xiężny Berry, na którym znaydować się będą wyrażone igraszki dzieci w stroiach różnych narodow.

Jak wielki iest przeiazd podróżnych między Paryżem i Londynem można z tego sądzić, że od 4 do 10 b. m. przybyło z Dowru do Kale 11 pocztowych statków, które przywiozły 241 podróżnych, i że podobnaż liczba statkow w tymże czasie przewiozła z Kale do Dowru 220 osób.

Od granic Hiszpańskich d. 11 Stycznia.

Woyska Barona Eroles opuściły stanowiska, w okolicach Tarragony i rozłożone zostały po wsiach około Barcelony.

Jenerał Hiszpański Abisbal (brat Karola Odonel) żyie na osobności w Limoges i nie pokazuie się nawet na przechadzkach publicznych.

Morillo przybył z swoią żoną z Koruny do Roszfort. Nie wiadomo dotąd w którey okolicy Francyi osiędzie. — Romero Alpuente, członek Stanów, udał się z Marselii do Alanson.

Powrót woyska naszego iest prawie ukończony. D. 4 przybyły do Baiony 12ty i 29 pułk, a 1wszy i 11ty dnia następnego.

Z Londynu d. 16 Stycznia.

Pytania, które zdaią się iedynie naszą publiczność zatrudniać, są następuiące: 1) Będzież Hiszpaniia usiłowała byłe swoie osady w Ameryce na nowo podbić? 2) Będzież przez Francyią lub inne sprzymierzone Mocarstwa zbroyną ręką w tem przedsięwzięciu wspierana? 3) Mogąż byłe Hiszpańskie osady własną siłą zwycięzko odeprzeć tego rodzaiu usiłowania? 4) Oświadczysz się Angliia publicznie za którą bądź w tey sprawie stroną? 5) Jakże Ziednoczone Stany północney Ameryki w tey rozprawie postąpią? Z powyższych zapytań nayważnieyszem iest 3cie, i na to odpowiedziały Madryckie gazyty pod d. 24 jak następuie: "Krolewsko-Hiszpańskie woysko w południoowey Ameryce zwłaszcza w Peru chociaż pozbawione potrzeb i żołdu, znay uie się iednak w stanie oparcia się wszelkim stronnictwom, z ktorych większa część iest za Królem Ferdynandem VIImym. Gdy szypki postęp woyska Francuzkiego

z teyże przyczyny przeciw Hiszpanii uwieńczony został pomyślnym skutkiem, takiegoż wypadku śpodziewać się należy, skoro tam przybędzie oswobodcze woysko. Każdy z bezstronnych Sędziów zważyć zechce następuiącą okoliczność: W całey ludności Peru znayduie się 7em części rodowitych Jndyianów; iedna z tych części składa się z niewolników lub uwolnionych, a osma część dopiero z osiadłych tam Europeyskich Hiszpanów i Kreolów. Większą część kraiowców stanowią rolnicy, górnicy lub rzemieślnicy. Ci nie maią naymnieyszego wyobrażenia o polityce, konstytucyi i rządzie kraiowym; nie wiedzą co znaczą nazwiska byłych ich Rejentów Kacykami zwanych i wcale się o to nie troszczą. Wiedzą tylko z podania od oyca synowi, że Ferdynand VII iest ich prawym Monarchą, i przywiązanemi są do iego rządów, ponieważ nie czuli się bydź ucisnionemi; po Ferdynandzie VII przywiązanemi są do Religii i iey sług. W tey tak liczney klassie zapewne żaden burzyciel nie znaydzie stronników, czego dowodzą lata 1814 i 1820, w których rewolucyioniści Anjula, Vejaro i Mendoza usiłowali wzniecić bunt powszechny; lecz nikt z dobrze myślących Jndyianów nie podniosł broni przeciw prawemu Monarsze. W Europie nie należy się uwodzić słowami buntowników, którzy wszystko na swoią stronę tłomaczą. Naczelnikami uwiedzionych ludzi są przewrotni patronowie, którzy przez cokolwiek wiadomości wielką chcą grać rolą i zebrać maiątki; do których w tymże celu przyłączyli się obcy awanturnicy, iak n. p. Cochrane, Miller, Foster, Bawlet i wielu im podobnych Donkwiszotów. Peru nie może bydź porównanem z Ziednoczonemi północney Ameryki Stanami; tam było iuż przed wybuchnieniem rewolucyi demokratyczne mniemanie ugruntowane. Lecz w Peru rolnik i rzemieślnik zwroconą tylko myśl mieli na swóy zarobek, który zapewniał ich dobre mienie. O wielkich zyskach z handlowych związków przez utworzenie Rzeczypospolitey nie maią żadnego wyobrażenia, a zatem onych nie pragną.

Na pierwszym zgromadzeniu związku dla Greków w Manszestrze podpisano 400 Fs. składki. — Grecyia potrzebuie wsparcia od Anglii i wkrótce rozciągnie się błogosławieństwo cywilizacyi na tę część kraiu. Deputowani od rządu Greckiego przybędą tu niebawnie na pocztowym statku z Malty, i na ówczas Grecyia wspartą zostanie przez pożyczkę lub innym sposobem. (Gazeta Goniec)

P. Galiano, były członek Stanów Hiszpańskich, który tu teraz bawi, odwołuie w *Morning - Chronicle* artykuł *Restauradora*, że on i Lopez Banos od officerów Angielskich byli w Gibraltarze znieważonemi. Owszem był od officerów od 43go pułku obiadem powitany, i osada, równie iak mieszkańcy, ubiegali się w dopomożeniu nieszczęśliwym swoim współziomkom, do dostania się do Anglii.

Kongress Peru po wniyściu Szymona Bolivar, Prezydenta Kolumbii do Limy, dla uśmierzenia woyny domowey nadał mu tak co do woyska, iako i spraw cywilnych moc dyktatorską w całey Rzpltey.

DODATEK DO N^ro 9. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 1 LUTEGO 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Berlina d. 23 Stycznia.

Dwór tuteyszy zawdział dnia wczorayszego na trzy tygodnie żałobę po N. Królu Sardyńskim Wiktorze Emanuelu.

Akademiia tuteysza umieiętności mieć będzie iutro na obchód pamiątki Fryderyka 2go publiczne posiedzenie.

Z Hamburga d. 20 Stycznia.

Podług listów z Guernsey odebrano tam nader ważną wiadomość z Rio-Janeiro pod d. 28 Listopada, że Cesarz w celu zapewne zwrócenia Brazylii pod berło oyczyste rozwiązał niespodziewanie Kongres, dotychczasowe Ministeryium oddalił i kilku członków Kongressu do Lizbony wyprawił. Dalsze okoliczności tego zdarzenia oczekiwane są przez następny pocztowy statek z Rio-Janeiro.

Z Włoch d. 10 Stycznia.

W Rzymie wyszedł z druku nowy kalendarzyk stanu na rok 1824. Jest on o 5 arkuszy mnieyszy od zeszłorocznego, ponieważ z rozkazu Papiezkiego opuszczeni są wszyscy pomocnicy urzędnicy administracyyni, i umieszczeni tylko są sami naczelnicy dykasteryiów i sekretarze. Przyozdobiony on iest pięknym wizerunkiem Papieża Leona XIIgo. Skład S. Kollegium iest teraz nestępujący: Dwóch kardynałów kreacyi Piusa VI. a 49 Piusa VII. a 19 paliuszów pozostaie wakuiących. Pod teraźnieyszym Papieżem ieden tylko Kardynał Spinucci dotąd umarł. Pomiędzy przywiedzionemi w tym kalendarzyku kongregacyiami znayduie się iedna nowa pod nazwiskiem: „Kongregacyia doradcza J. Swiątobliwości," która zwoływana iest w nadzwyczaynych wypadkach. — Kardynał Consalvi powrócił po ozdrowieniu d. 23 Grudnia do Rzymu.

Królewic Następca tronu Bawarskiego przybył szczęśliwie na pocztowym statku Lew d. 16 Grudnia do Palermo.

Zbudowany dopiero przed 6ciu laty w Kremonie teatr zgorzał d. 6 Stycznia.

Listy z Włoskich portów morza środziemnego donoszą o wielkich przygotowaniach do wyprawy Angielskiey przeciw Tunis, która pomyślnieyszy zapewne mieć będzie wypadek dla Chrzescijan,

niżeli dawnieysza pod Lordem Exmouth.

Przybyły niedawno do Liworna z Egiptu podróżny donosi, iż w chwili iego odpłynienia z Alexandryi huk dział oznaymił wielkie zwycięztwo nad buntownikami Shandi, przeciw którym wysłany w roku zeszłym syn Vicekróla zginął. Teraźnieysze zwycięztwo, którego trofeami są 6000 jeńców, pomiędzy któremi znayduie się cała rodzina Molech z Shandy, przywraca wyższemu Egiptowi spokoyność, tak iż kupcy i podróżni mogą znowu bezpiecznie przez te okolice przeieżdżać.

Gazeta Parmeńska pod d. 6 b. m. iak się zdaie umieściła urzędowy artykuł, z którego okazuie się że podług zeznania sądzonego niedawno w Neapolu o zbrodniczy spisek, ten rozciągał się aż do Parmy. Członki iego nazywaią się Barabisty i maią dwa stopnia: *Creatori* i *Creati*. Wszystkie tayne ich znaki i ozdoby wzięte są z męk Zbawiciela; powierzchowny znak zaledwie do poznawania stanowi na któreykolwiek części sukni krzyżyk, czyli wizerunek ukrzyżowanego Jezusa Chrystusa.

Podług listów z Zante pod dniem 1 Grudnia Omer Vrione miał wpaść w niełaskę u W. Sułtana i przeyść na stronę Greków.

Lord Biron trudni się ciągle utworzeniem dla Greków korpusu z 800 cudzoziemców, który na wiosnę stanąć ma gotowy do boiu. Reszta Niemieckiego legionu, która należy teraz do korpusu Nikity, przyłączy się zapewne do powyższego batalionu.

Od granic Tureckich d. 2 Stycznia.

Zapewniaią o przybyciu Hydryiockiey eskadry do odnogi Patras, która wyparła ztamtąd zostawione przez Kapitana Baszę Algierskie i Tunetańskie woienne okręty. Większa ich część schroniła się do Epirotskich portów. Przybyłe na Hydryyskiey eskadrze lądowe woyska, ktore przeznaczone były do Missolungi, ale gdy ta twierdza przed ich nadeyściem oswobodzoną została, użytemi bydź maią przeciw Lepanto.

Naynowsze listy z Stambułu pod d. 13 Grudnia donoszą, że tam z naywiększą niecierpliwością oczekiwano P. Minciaki, i że aż do iego przybycia odłożono uczynienie zadosyć żądaniu Rossyi względem cofnienia woysk z Wołoszczyzny i Multan. — Tymczasem rzekome przybycie Francuzkich kommissarzów od Maltańskiego zakonu na Hydra, dla umowienia się z Grekami o ustąpienie iedney z wysp na Archipelagu dla tego zakonu, wielkie w Stambule uczyniło wrażenie.

Od nadeyścia kupieckich listów z Aleppo o nowych poruszeniach Persów, rozchodziły się w Stambule naysprzecznieysze wieści o stósunkach pomiędzy obiema państwami. To tylko pewna, że Porta iest niespokoyną, iż dotąd nie nadchodzi z strony Persyi zatwierdzenie ostatniego traktatu pokoiu.

Z Tryiestu d. 3 Stycznia.

Turecka osada Koryntu, podług przywiezionego listu przez przybyły tu w 26 dniach z Smirny okręt, przywiezioną została do tego portu i Basza tamteyszy zapłacił za iey przewoz 11,000 piastrów.

Słychać, iż Grecy zamyślaią opanować Lepanto; lecz zdaie się, iż zimowa pora będzie im na przeszkodzie. Zresztą Turcy dobrze tam są w żywność zaopa-

tzeni, a Jussuf Basza zręczny wódz ściągnął do siebie rozrzucone w Liwadyi Tureckie woyska i znacznie się wzmocnił.

Wielki Sułtan wystawić chce iak słychać na wiosnę znacznieysze siły niż dotąd przeciw Greków, i do urządzenia ich użyty bydź ma czas zimowy.

Z Sztokólmu d. 9 Stycznia.

N. Królowa i Królewic Następca tronu z swoią małżonką znaydowali się na danym d. 6 b. m. balu na obchód rocznicy utworzonego przez Królową Chrystynę orderu Amarantowego. Królewicowa Jmc. raczyła z Wielkim Mistrzem tego orderu, Hr. de la Gardie, ten bal tańcem rozpocząć.

Sprawuiący tu interessa Portugalskie, Kawaler Gomez, który przed 14 dniami w tymże zaszczycie udał się do Rzymu, odebrał w Jstadt list, i natychmiast popłynął przez Angliią do Lizbony.

Z Hagi d. 16 Stycznia.

Stany jeneralne przyięły 11 tytuł kodexu cywilnego, tyczący się spadków,

Podług gazety Bruxelskiey, Goniec Niderlandski, zayść miała w Madrycie między ułanami Bessieres i osadniczemi woyskami Francuzkiemi tak krwawa walka, iż Jenerał Bourmont zażądać miał posiłków.

W Antwerpii 67 letni niewidomy wdowiec po 4 żonach, ożenił się z 42 letnią na iedno oko niewidomą wdową po 2 mężach. I tak oboie małżeństwo iednym tylko okiem patrzą.

Od brzegów Menu d. 19 Stycznia.

Wielka Xiężna Meklenburgska-Strelicka powiła d. 11 Stycznia z raną szczęśliwie Syna,

N. Król Wirtembergski dozwolił Jenerałowi porucznikowi Varnbüler udzielony od N. Cesarza Rossyi dyiamentami wysadzany order S. Anny przyiąć i nosić.

Z Adorf, w Saxonii na granicy Czeskiey, piszą, iż tam d. 7 Stycznia codziennie czuć się daią wstrząśnienia ziemi.

Towarzystwo do wzaiemnego uczenia w Bruxelli otrzymało od Rządu obszerny plac, na którym stawiane teraz są dwa szkolne domy dla około 500 chłopców i tyleż dziewcząt. Do rozpisanych na tę budowę składek przyłożyli się N. Król, iego Rodzina i niektóre znakomitsze osoby tyle, iż zaraz dwie trzecie części wydatkow pokrytemi bydź mogły. W Marcu rozpoczną się nauki w nowym gmachu.

Gazeta Korrespondent Niemiecki podaie dochody Saxonii 6 do 7 mill. talarów rocznie, które składaią się częścią z stałych, częścią niestałych podatków. Saxonii nie liczy iak 1 mill. 300,000 mieszkańców i w teraźnieyszem swoim położeniu więcey iest handlowym i rękodzielnym niżeli rolniczym kraiem.

Uniwersytet Lipski utracił przez śmierć na początku bieżącego roku dwoch znakomitych nauczycielów, Professora teologii Doktora Cramer i Professora Greckiey i Rzymskiey litteratury Spohn.

Wysokość Barometru w miesiącu Sty-				*Stan Termometru.* czniu 1824 r.		
D.	rano	popoł:	wie:	rano	pop:	wie:
24	26.9,6	6.11,6	7.0,0	— 1.	† 4.	† 2.
25	27.6,9	27.7,10	27.8.0	† 1,2	† 3.	† 3.
26	27.9,3	27.9,5	27.9,2	† 3,2	† 6.4	† 3.
27	27.9,3	7.8,8	7.7,2	† 3,2	† 5,2	† 2.
28	27.5,2	27.4,2	27.2,4	— 0,2	† 5.4	† 2,4
29	27.1,11	27.0,4	27.0,5	† 2.8	† 3.	† 1,2
30	27.1,9	7.3,2	27.4,2	† 0,4	† 1,8	† 0,8

Teatr Narodowy.

Dziś w Niedzielę d. 1 Lutego daną będzie 1wszy raz nigdy tu niewidziana Wielka Czarodzieyska Opera z włoskiego przetłomaczona z muzyką sławnego kompozytora Ferdynanda Paer Nadwornego Kapelmaystra byłego Cesarza Napoleona w 2 obszernych aktach, pod nazwiskiem: *Żony zaczarowane, czyli Czarnoxiężnik Dobroczynny*.

Uwiadomienia.

Podpisany okazuiąc od początku miesiąca Stycznia r. b. w Krakowie na Stradomiu w Domu P. Ripperta pod Nr. 15. pierwszy oddział swoich *Kosmoram* zupełnie podług natury wystawionych, które Prześwietna Publiczność raczyła łaskawie przyiąć. Teraz zaczyna okazywać drugi oddział tychże *Kosmoram* doniesieniem oznaymionym, i uprasza Prześwietney Publiczności o łaskawe odwiedzania. *J. Blank.*

Dla wygody i potrzeby publiczności tuteyszey, Dystrybucya Papieru Stęplowego Królewstwa Polskiego opatrzona iest w rozmaite ceny; którey mieysce w Domu Nr. 612 przy ulicy Różaney. W Krakowie d. 1 Lutego 1824.

Kamieński.

Ogłoszone na dzień 2gi Lutego otworzenie oberży Nadwiślańskiey, pod znakiem Mogiły Kościuszki, Wieczorami z Tańcami, których pierwszy przeznaczony iest na dochód ubogich zostaiących pod opieką Towarzystwa Dobroczynności, nie mogło w oznaczonym dniu dla pewnych przeszkód nastąpić, ale niezawodnie nastąpi dnia 5 Lutego, to iest: w następuiący Czwartek.

Doniesienia.

W dniu 3 Lutego r. b. 1824 o godzinie 9tey zrana w Krakowie za Nową bramą na targu bydła rogatego, odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey licytacyia Krów, Wołów, poźniey Koni. — Dnia zaś następnego w Wsi Bronowiu Szlacheckim w Gmachu Dworskim nastąpi sprzedaż Jęczmienia w snopie, i Ziemniaków 200 korcy. — W Krakowie dnia 24 Stycznia 1824 r.

H. Salomoński K. S.

W dniu 3 Lutego r. b. 1824 o godzinie 3 po południu w Krakowie w Gmachu Sukiennic odbędzie się sprzedaż różnych ruchomości iako to: Mebli, Zegaru, Sukien &c. &c. niemniey w Domu pod L. 86. przy ulicy Długiey będą różne ruchomości iako to: Stolarszczyzna, Szkło i faians sprzedawanemi. — W Krakowie d. 28 Stycznia 1824 r. *H. Salomoński*, K. S.

Dnia 6 Lutego b. m. i r. o godzinie 10 zrana a o 3 zpołudnia we Wsi Niegoszowicach w Okr: W. M. K. leżacey, sprzedane będzie przez publiczną licytacyą Zboże w snopiu to iest: Żyto, Pszenica, Jęczmień, Owies i t. p. niemniey Siana wozów 40, Ziemniaków korcy 400 i t. p. ruchomości. — Dnia zaś 3 t. m. i r. o godzinie 9 ranney w Krakowie w Gmachu XX. Franciszkanów sprzedane będą przez publiczną licytacyą Dorożka stara i Garniec miedziany stary z wszelkiemi rekwizytami. — Życzący sobie takowe zalicytować, na oznaczone mieysca przybędą. — W Krakowie d. 28 Stycznia 1824 r. *T. Jarzyński*, K. S.

Dnia 3 Lutego 1824 r. o godzinie 11 ranney przy Krakowie na Przedmieściu Wesoła pod L. 220 odbędzie się sprzedaż przez licytacyą publiczną drzewa różnego do Budowli służącego. — Tegoż samego dnia o godzinie 3 z południa w Kleparzu przy Krakowie pod L. 71 wydzierżawione będą przez publiczną licytacyą dochody tegoż domu na lat dwa od daty licytacyi zaczynaiące się. — W Krakowie dnia 28 Stycznia 1824 roku. *T. Jarzyński*, K. S.

Eleonora z Dębowskich Wodzicka mieszkaiąca na ulicy S. Anny pod Nr. 305 uwiadomia wszystkich Kupców rożnego wyznania i rozmaity handel prowadzących, równie iako i Rzemieślników, tudzież Piekarzy, Rzeźników, Rybaków, &c. iż wszystko płaci zawsze gotowemi pieniądzmi, a przeto żaden dług na reiestr brany, nie będzie od niey przyięty, i to co rok Gazetami obwieszcza. — W Krakowie d. 24 Stycznia 1824.